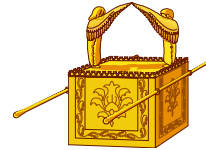

הארון

וַעֲשׂוּ אֲרוֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם וְחֻצֵי אֲרָבּוֹ וְאִמָּה וְחֻצֵי רִחְבּוֹ
וְאִמָּה וְחֻצֵי קְמָתוֹ

מבואר בפסוק, שעשו ארון עשוי מעלי שיטים, והיה מרופה מזהב. אמנם בגמ'¹ מבואר שהליפוי המבואר כאן אינו מדובק עליו, אלא חוץ מהארון עלי שיטים, היו עוד שני ארונות נוספים מזהב, אחד מבפנים, ואחד מבחוץ.

כלל

במידות האמה נחלקו התנאים:

דעת ר"מ כל האמות של קודש באמה בת שישה טפחים.

דעת רבי יהודה באמה בת חמישה טפחים.

בעובי מידת הקרש של הארון עלי שיטים נחלקו המפרשים², ואנו נבאר לפי המ"ד⁷ סובר שמידת העובי היה חלי טפה.

¹ ביומא דף ע"ב עמוד ב'. וכן הוא בביתא דמלאכת המשכן: כיצד עשה בצלאל את הארון, עשה שלוש תיבות, שתיים של זהב, ואחת של עץ. נתן של עץ בתוך של זהב, ושל זהב בתוך של עץ, וחפה שפותיו העליונות בזהב, שנאמר וצפית אותו זהב טהור, מבית ומבחוץ תצפנו, ומה ת"ל תצפנו? מלמד שחופה שפתי העליונות זהב. וכתבו כמה אחרונים שמקור הדבר היא ממה שכתוב פעמים וצפית... תצפנו.
² ב"ב (י"ד ע"ב) לר"מ חצי טפה. לרבי יהודה אצבע.

מידות הארונות לפי ר"מ

ארון זהב החילוני: ארכו - 15 טפחים.

רחבו - 9 טפחים. גובהו - 9 טפחים.

ארון זהב הפנימי: ארכו - 14 טפחים.

רחבו - 8 טפחים. גובהו - 8½ טפחים.

וממנו יולא חיפוי בעובי חלי טפה לכל כל.

מידות הארונות לפי רבי יהודה

ארון זהב החילוני: ארכו - 12½ טפחים.

רחבו - 7½ טפחים. גובהו - 8½ טפחים.

ארון עץ כנ"ל אלא שגובהו 7½ טפחים.

ארון זהב הפנימי: ארכו - 11½ טפחים. רחבו - 6½ טפחים. גובהו - 7 טפחים.

הטבעות

דעת רש"י היו 4 טבעות קבועות בארון, 2 בכל כל. ורש"י

מוסיף שהטבעות היו בזוויות העליונות, סמוך לכפורת. וכן

איתא בשבט³ וטעם הדבר שהיו באופן זה: שכן באופן זה נוח

לשאת כשהטבעות נמצאים בשליש העליון

דעת הרמב"ן שהטבעות היו בשליש התחתון, משום שכן היא

כבוד לארון.

דעת התוס' בזומא⁴ שהיו 8 טבעות 4 מכל כל 2 למטה ו-2

למעלה שני בדים היו קבועים. ו-2 היו מכניסים בעת מסע

הארון.⁵

³ צ"ד ע"א.

⁴ דף ע"ב ע"ב.

⁵ מקור הדברים מדכתיב: וַיִּצְקֶתָהּ לוֹ אַרְבַּע טַבַּעֲתַי זָהָב וְנָתַתָּהּ עַל אַרְבַּע פְּעֻמָּתָיו וְאָחֲזָהּ מִקֶּדֶם הַפְּסוֹק: וַיִּשְׁתִּי טַבַּעֲתַי עַל-צִלְעוֹ הָאֶחָת וַיִּשְׁתִּי טַבַּעֲתַי עַל-צִלְעוֹ הַשֵּׁנִית: מִשְׁמַע מִתּוֹךְ שְׁסִיפָא שֶׁל הַפְּסוֹק אֵינוֹ אוֹתוֹ טַבַּעוֹת שְׁמִירֵי בָהֶם הָרִישָׁא שֶׁל הַפְּסוֹק.

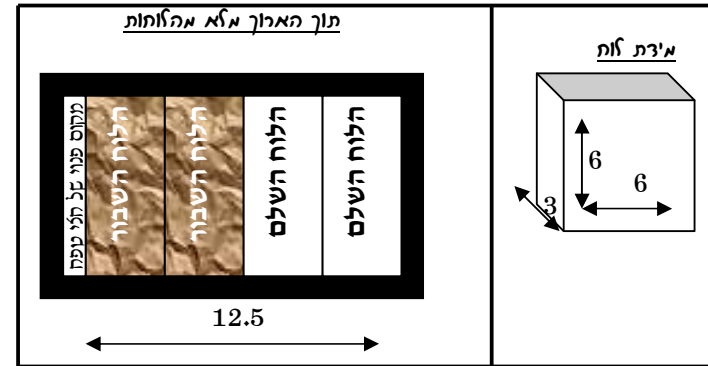
אורך הבדים

אורך הבדים היה 10 אמות בזומא⁶ מבואר שראשי הבדים היה עבים קלת יותר מגודל החור, ולכן היו הבדים נכנסים בדוחק גדול. וטעם הדבר שעשו כן כדי שלא יוכלו להוילאם, וזוהי קיימו המצוה "לא יסורו".

תוך הארון

בחוך הארון הכניסו את שתי הלוחות, בדברים⁷ מבואר שבארון הכניסו גם את הספר תורה שכתב משה⁸. ולכך: לפי ר"י שאמות של קודש היו באמה בת חמישה טפחים נמלא שחוך הארון היה 12½ טפחים והלוחות היו שישה על שישה טפחים ברוחב ג' טפחים.

תוך הארון מאי מהאמת

בארון הניחו בעמידה את ה-4 לוחות (שני השלמים ושני השבורים) וממילא כל רוחב הארון התמלא בלוחות בלבד, ושוב לא היה עוד מקום להנחת הס"ת. ולכן לשיטתו היה 7 מחוץ לארון, ועליה היה מונח הס"ת.

⁶ דף ע"ב עמ' ב'.

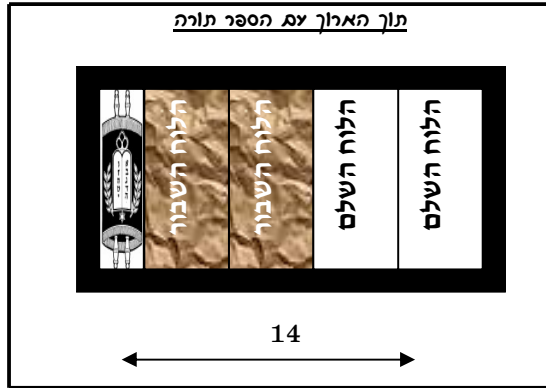
⁷ פרק ל"א פסוק כ"ו.

⁸ דכידוע כתב משה י"ג ספרי תורה, כל שבט קיבלו ספר אחד, וספר אחד הכניסו בארון.

אמנם לדעת ר"מ שכל אמה בת ששה טפחים, נמלא שחוך הארון היה 14 טפחים, ממילא לאחר הנחת ה-4 לוחות נשתייר שני טפחים, וסם הניחו את הס"ת.

ברש"י⁹ מבואר שבמולאי שביעית בעת שהמלך היה קורא בס"ת היה קורא מתוך ס"ת זה.

תוך הארון עם הספר תורה

אבל בצרייתא דמלכות המשכן מבואר שלדעת רבי יהודה היו שני ארונות (1 ארון הזהב הרגיל שבה היה הלוחות השלמות. 2 ארון שבה היו הלוחות השבורות, ועמה ילאו למלחמות.

כפורת

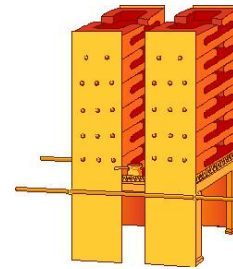
הכפורת שהיא הכיסוי לארון היה עשוי מזהב טהור ½ אמה אורך 1½ אמה רוחב וטפח גובה¹⁰.

⁹ בבא בתרא י"ב ע"ב.

¹⁰ בנושא הכפורת יש בה מחלוקת ראשונים אם היתה חלולה, דעת התשב"ץ (ח"ג סי' ע') מבואר שהיתה חלולה, דאל"כ היה בה זהב רב, וכמות הזהב שצריך לצורך כפורת זו היא כמעט כל הזהב שהיה בעת נדבת המשכן. אמנם יש דעות בראשונים שלא היה עבה טפח.

הכרובים

רש"י כתב שקורת הכרובים היה בדמות של תינוק, וביומא¹¹ מבואר שקורה אחד של זכר, ואחד של נקיבה. ע"פ עמידת הכרובים היה אפשר לידע האם בני ישראל רכויים לפני המקום, או חס וחלילה לא. והיינו אם היו פניהם איש אל אחיו סימן שהם רכויים בפני המקום, ואם היו פניהם אל הבית, סימן שאינם רכויים לפני המקום. מעשה עשיית הכרובים היה מעשה אומן, כי אסור היה לעשות כרובים ולחברו, אלא מתוך הכפורת היו יולאים הכרובים.

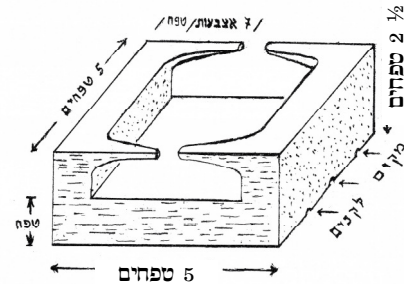

השולחן

השולחן האמור בתורה הוא כעין השולחנות שלנו והסניפים והקשות הם תוספת.

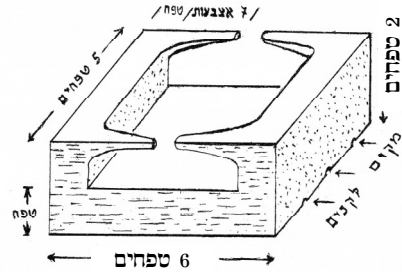
מידות השולחן

ארכו 2 אמות. רחבו אמה. קומתו (גובה) $1\frac{1}{2}$ אמה. הלחם הפנים היה ארוך 10 טפחים. ורוחבו 5 טפחים. לרבי יהודה שאמות המקדש היו באמה בת חמישה טפחים, אם כן רוחבו השולחן היה 5 טפחים, כי הרי רוחבו השולחן היה אמה, א"כ מוכרח להיות שרוחבו הלחם לאחר קיפולו יהיה ג"כ 5 טפחים ונשתיירו 5 טפחים לכן היה גובה כל לחם $2\frac{1}{2}$ טפחים כזה –

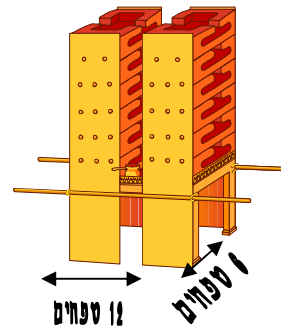
¹¹ נ"ה ע"א.

לרבי מאיר היה כל אמות המקדש באמה בת שישה טפחים, נמלא שלחם הפנים היה ג"כ רחב 6 טפחים, ונשתיירו 4 טפחים, ולכך היה גובה הלחם 2 טפחים. כזה –

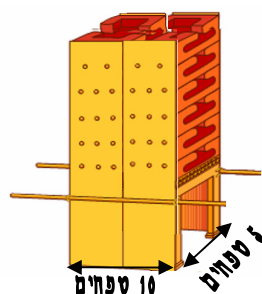

בנוסף היה עוד הבדל בין דעת ר"מ לבין דעת רבי יהודה וכמבואר היה אורך השולחן 2 אמות, וכן נחבאר שרוחבו לחם הפנים היה 5 טפחים, א"כ לרבי יהודה שכל אמות המקדש היו באמה בת חמישה טפחים, נמלא שאורך השולחן היה 10 טפחים, א"כ לאחר שהניחו את שתי הסדרים לא נשאר רווח ביניהם, אבל לדעת ר"מ שכל האמות היו באמה בת שישה טפחים, ממילא היה אורך השולחן 12 טפחים, נמלא שלאחר הגחת שני הסדרים נשאר רווח של 2 טפחים.

לפי רבי מאיר

לפי רבי יהודה

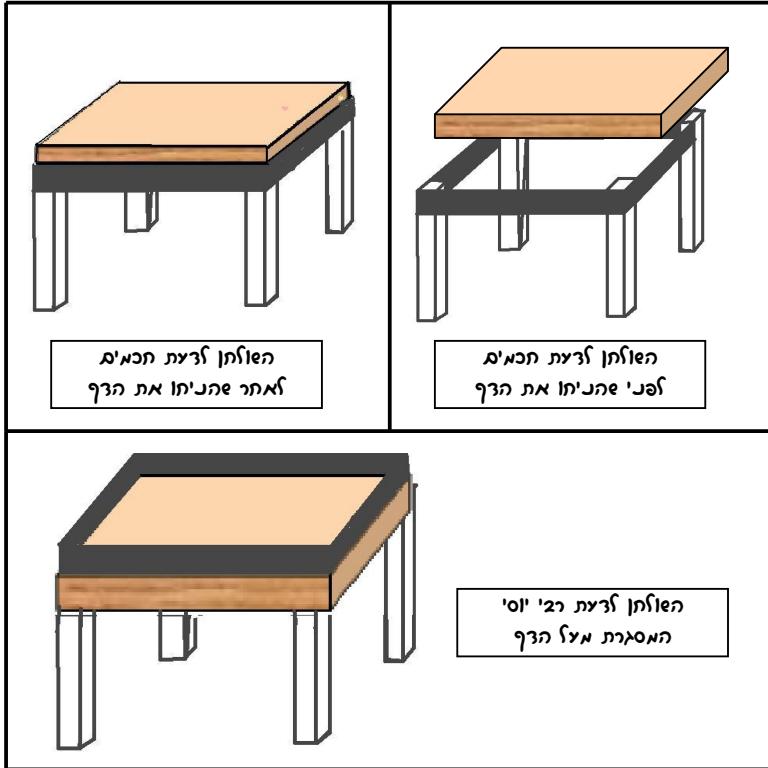
קונטרס משכן וכליו

מדרג השולחן והמסגרת

במנחות (כ"ו:) פליגי האיך היו השולחן והמסגרת:

👉 לדעת חכמים היה מסגרת ועליו הדף, ורש"י מוסיף שלפי דעה זו לא היה הדף מחובר.

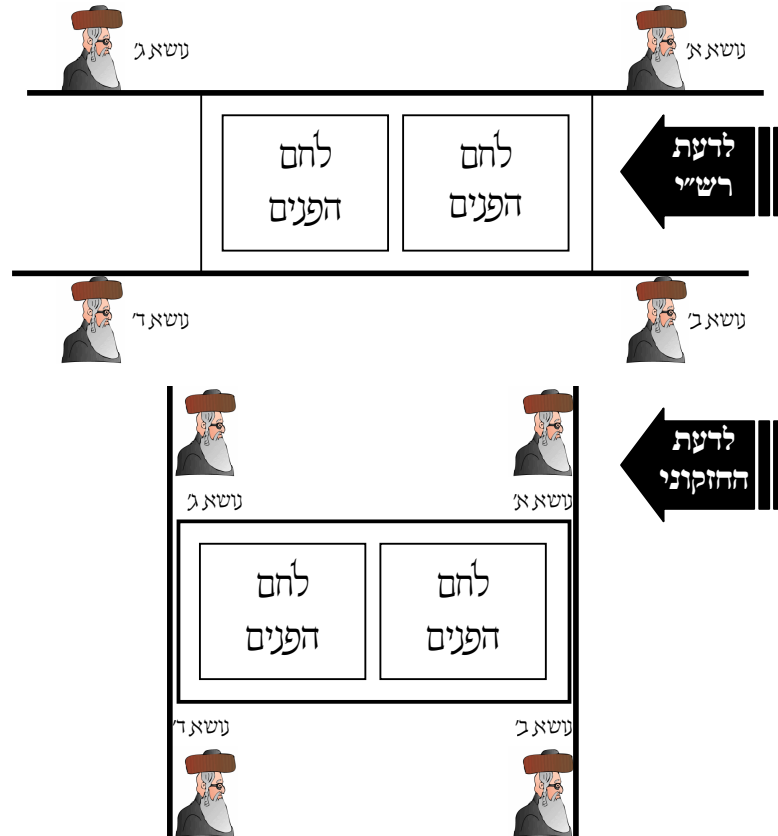
👉 ולדעת רבי יוסף היה מסגרת מעל השולחן.

קונטרס משכן וכליו

הטבעות

לדעת רש"י היו הטבעות נתונות לארכו של השולחן, לפי זה נושאי השולחן עמדו מחוץ לשולחן אחד מאלו זה ואחד מאלו זה. (כי בין הבדים היה רוחב רק אמה ולא יתכן שיעמדו שם שני אנשים) ולדעת החזקוני היו הטבעות באל הרוחב, ולפי זה היה מקום לשני נושאים בתוך מקום השולחן.

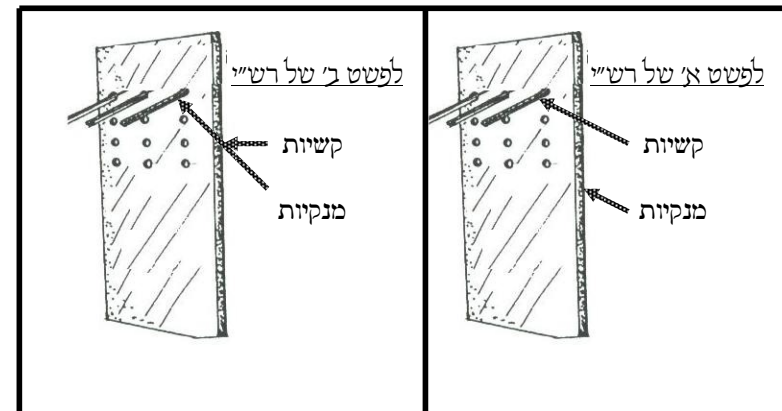
הזר

לדעת חכמים שהמסגרת היתה מתחת לדף, היה הזר מליץ מעט, מכיוון שהזר היה על המסגרת, א"כ רוב גובה הזר כיסה את גובה דף השולחן. אבל לדעת רבי יוסי שהמסגרת היתה מעל לדף, א"כ היה כל הזר בולט.

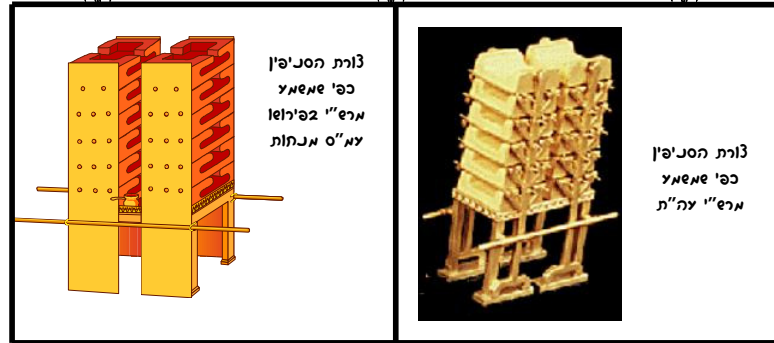
הקנים והסניפים

הקנים הם חלאי קנים חלולים, שעליהם עמדו הלחם הפנים, ונעשו באופן זה כדי שלא יתעפשו החלות במשך השבוע, ואע"פ שהיה ממילא נס¹², מ"מ הקפידו שיהיה יותר ע"פ הטבע כי אין סומכין על הנס. הסניפים הם העמודים שעליהם עמדו הקנים.

לפירושו של מנקהותיו והקשיותו מביא רש"י ב' אופנים. לפי א' הקשיותו הם חלאי קנים, ורש"י כותב ע"ז שלפי זה אינו מוזן מדוע לסניפים קוראים מנקהותיו. לכך מפרש רש"י שמנקהותיו הם החלאי קנים, ונקראו כן בעבור שהם שומרים על הלחם שיהיה נקי, ולא מעופש. והקשיותו הם הסניפים, בעבור שהם גורמים ללחם הפנים להתקשות.

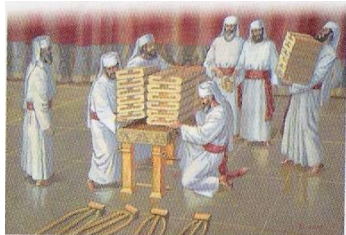

¹² דהרי הלחם הפנים היו נשארים חם משבת לשבת.

החלפת החלות

בפסוק מבואר שלחם הפנים היה עומד תמיד, וכדי שיהיה תמיד בלי הפסק של רגע בהם עומד השולחן לל לחם הפנים, מבואר במנחות שבערב שבת פירקו את הסניפים והקשיות וממילא החלות עמדו זה מעל זה ללא רווח, וכהו נכנס וערמת חלות בידו ועומד בלד אחד, וכהו המוריד בלד השני, זה מושך, וזה מכניס.

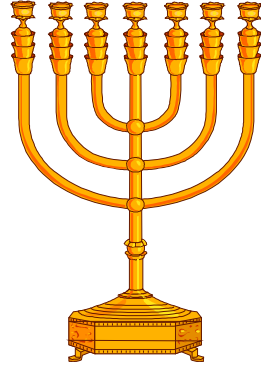

המנורה

המנורה היתה משל זהב, ועשייתה היתה מקשה אחת עם כל הכפתורים והגביעים. ובמדרש מבואר שנתקשה משה בעשיית המנורה, לכך אמר לו הקדוש ברוך הוא קח כיכר זהב והשליכהו לאש ואלא מזה מנורה, ואמנם כך עשה משה.

תיבה עגולה
והקנים בצורה אלכסון

תיבה מרובעת
והקנים בצורה עגולה

משוקדים

בפסוק כתוב ובמנורה ארבעה גביעים משוקדים כפתוריה ופרחיה ביומא¹⁵ מבואר שפסוק זה אינן לו הכרע על מה הכוונה משוקדים האם הגביעים משוקדים או הכפתורים משוקדים.

כלי המנורה

מלקחיים: לפי רש"י נבחים שלוקח בהם את הפסולת מתוך השמן, ולפי הרמב"ן היו מכסים שמכסים את הבזיכין.
מחתות: לפי רש"י כעין כלי שבהם הוליא את האפר, לפי האבן עזרא והרמב"ן היו ספלים תחת הנרות.

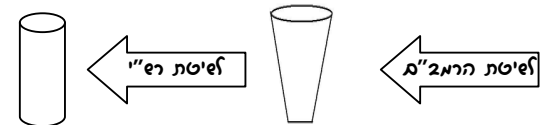
¹⁵ נ"ב:

ירך המנורה

ירך המנורה (תחתית המנורה) היתה תיבה וממנה ילאו ג' רגלים, לדעת הילקוט שמעוני היתה מרובעת, ולדעת ר' אברהם בן הרמב"ם היתה עגולה.

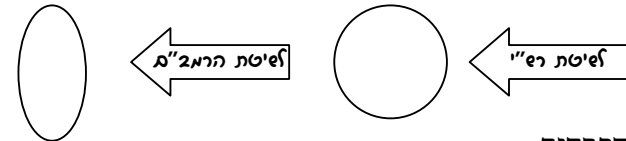
הגביעים

רש"י פירש ארוכים וקלרים וברמב"ם¹³ שפיהם רחב למעלה.

הכפתורים

רש"י כתב שהכפתורים היו כעין תפוחים עגולים. והרמב"ם¹⁴ כתב שלא היה עגול לגמרי אלא עגול מאורך (ובימינו קוראים לזה אליפסה)

הפרחים

במנחות (נ"ח ע"ב) מבואר שהפרחים דומים לפרחי העמודים, ורש"י מפרש לירי הפרחים ש"ג העמודים.

צורת הקנים

לדעת רש"י והרמב"ם היו באלכסון, ולדעת האבן עזרא היו עגול.

¹³ הלכות בית הבחירה פרק ג' הלכה ל"ט
¹⁴ פירוש המשניות מנחות פ"ג.

מזבח הפנימי

אורכו של מזבח הפנימי היה אמה גובהו 2 אמות במנחות¹⁶ () מבואר שלכו"ע מידות האמה של המזבח היו באגמה בת חמישה טפחים.

שלושה שמות למזבח:

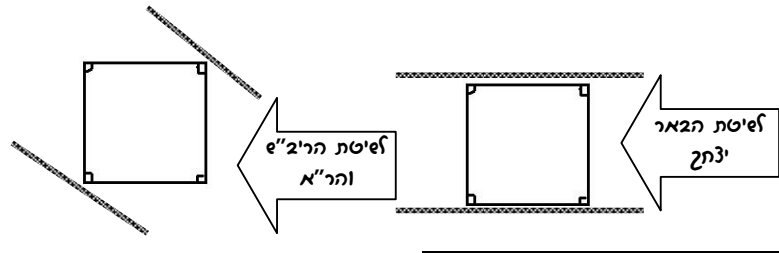
- (א) מזבח הקטורת – היות וכל תפקיד המזבח הוא להקטרת הקטורת נקרא כך.
- (ב) מזבח הזהב – היות והיה מלופה זהב נקרא כך.
- (ג) מזבח הפנימי – מפני שהיה בפנים המקדש היינו שהיה בתוך אוהל מועד נקרא כך.

הקרנות

המלבי"ם והתבנית היכל מבארים שהקרנות היו חלולים, ובמידות הקרנות מבואר בשלטי הגיבורים שהיה גובה 3 אצבעות ורחב $\frac{1}{4}$ אצבע.

הטבעות

לפי באר יצחק היה בכל כל שתי טבעות, ולפי הריב"ש ור"א בן הרמב"ם היתה רק אחת.

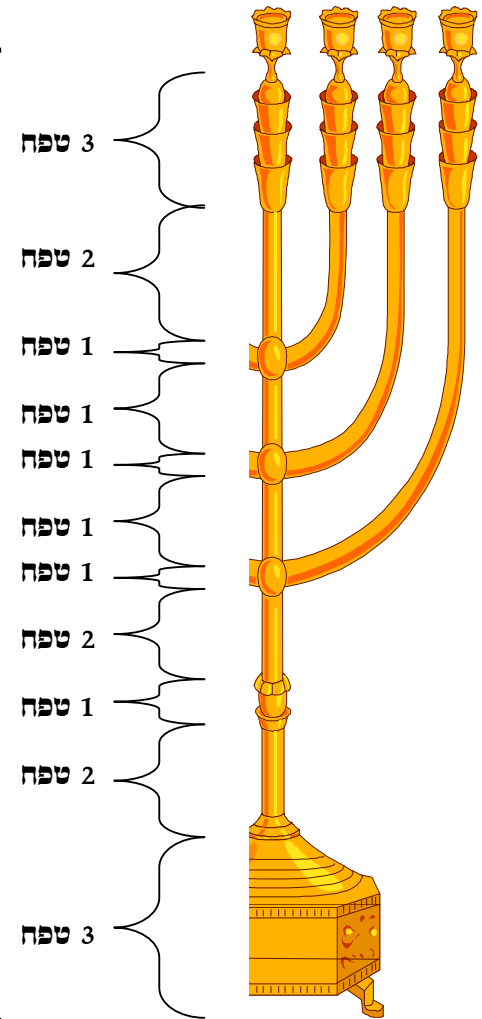

¹⁶ דף צ"ז :

סדר הקנה האמצעי

בסיכום סדר הקנה האמצעי אנו מסכמים את גובה המנורה

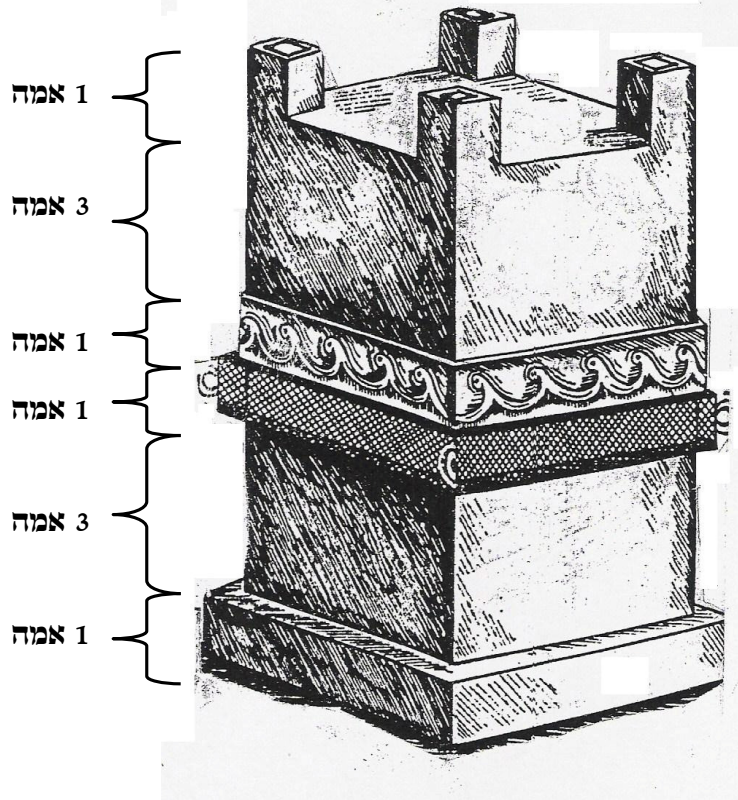
ס"ה 18
טפחים

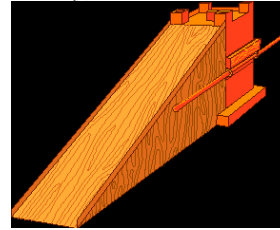
היסוד

המעשה חושב מפרש שהיסוד כאן היה מכל ד' הרוחות, ולא כמו במקדש שבשתי רוחות לא היה יסוד כידוע.

סיכום הגובה לפי רבי יוסי

מזבח החיצון

למזבח החיצוני היו 3 שמות (בהגיעך לכאן עיין בהערה בעמוד השני למטה):

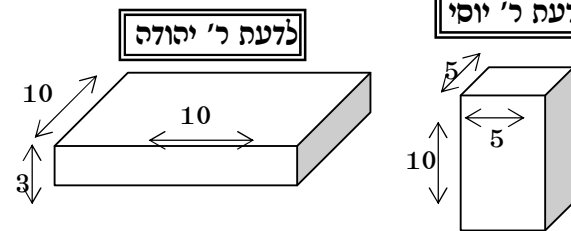
- (א) מזבח העולה – משום ששם הקריבו את הקרבנות.
 - (ב) מזבח החיצוני – מפני שהיה חוץ לביהמ"ק (היינו בחצר)
 - (ג) מזבח הנחושת – היות שהיה מלופה נחושת נקרא כך.
- ורוב הקרבנות נקראים עולה.

גודל המזבח

בגודל המזבח נחלקו התנאים במנחות (פ"ט:): ושניהם נחלקו על הגזירה שווה ריבוע:

דעת רבי יוסי: במזבח הפנימי כתוב ריבוע ובמזבח החיצון כתוב ריבוע, כמו שהמזבח הפנימי הגובה כפול מהרוחב כמו כן במזבח החיצון הגובה כפול מהרוחב, ולכן אם הרוחב 5 אמות, הגובה 10 אמות, ומה שמבואר בפסוק שגובה המזבח 3 אמות היינו מהכרכוב ולמעלה, אבל מה שמבואר בחורה שהרוחב 5 אמות הוא ללא שינוי.

דעת ר' יהודה: גזירה שווה ריבוע הכתוב במזבח החיצון בריבוע הכתוב במזבח של יחזקאל כמו ביחזקאל מידת הרוחב היינו שמתחילים למנות מהאמצע כמו כן אצלנו מה שכתוב 5 אמות היינו כי מתחילים למנות מהאמצע לפי"ז מידת הרוחב 10 אמות אבל הגובה 3 אמות כמו שכתוב.

כלי המזבח

סירותיו: כעין סיר והשימוש בזה הוא להוריד מדי בוקר את תרומות הדשן שעל המזבח.

יעה: כעין כף שעמו נוטלים את האפר ומכניסים לסיר.

מזרקותיו: כלי לקבלת הדם. בפסחים איתא שלא היה לו שוליים אבל אינו מבואר האם היה כן בכל הקרבנות.

מזלגותיו: מזלג גדול כדי להפוך את הקרבנות.

מתותותיו: כלי קיבלו לקבל את הגחלים לאורך הקטורת.

הכיור

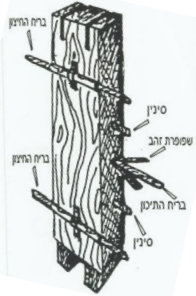

הכיור היה עשוי מנחושת והיו לו שני ברזים שממנו קידשו הכהנים ידיהם ורגליהם. בבית שני הוסיפו עוד ברזים, וביחד היו 12 ברזים.

בנו

הכן הוא הבסיס שעליו הניחו את הכיור והיה כעין תיבה הפוכה שעליה עמד הכיור ובמלבי"ם כתב שטעם הדבר כי הוא סייע לכהנים.

הקרשים

ארכם 10 אמות (וזה היה גובה המשכן).

רוחב - אמה וחלי. עובי - אמה. במס' שבת (דף ל"ח ע"ב) פליגי תנאים בסדר הקרשים, לדעת ר' נחמיה היה גם למטה וגם למעלה העובי אמה, אבל לדעת ר' יהודה היה רק למטה אמה והיה מתקצר ועולה למעלה עד שלמעלה היה עבה רק אצבע.

לדעת ר' יהודה

אצבע

(חצי משולש)

אמה

לדעת ר' נחמיה

אמה

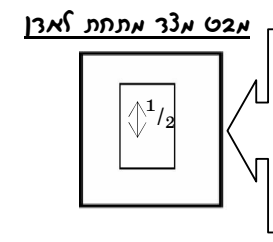
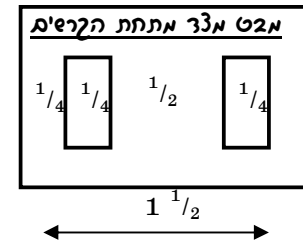
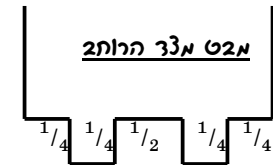
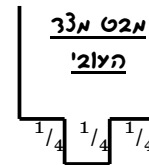
למעשה אין נפק"מ לגבי החלל של המשכן מכיון שגם לפי רבי יהודה הגד הישר היה כלפי פנים המשכן ואילו האלכסון היה כלפי חוץ, לגבי הפינות מבואר באריכות במס' שבת האיך היו. מה שמשנה את החשבונות הם סדר פריסת היריעות כפי שמבואר בהמשך.

מהיכן היו להם קרשים

מי שראה פעם את מדבר יהודה יודע שהוא שמש לגמרי מכל עץ ולומח ומכל הדברים שעוד יש בעולם (חוץ מהרבה עפר כהוב וסלעים), ולכן מקשה על זה רש"י האריך מאלו קרשים? מהיכן היה להם? ותיירץ רש"י שיעקב אבינו עליו השלום ראה ברוחה קודש שעתידין בניו לבנות את המשכן לכך נטע שם ענאי ארז וליווה במוחו שכשיגאלו ממאדים ויראו לבנות את המשכן יכרתו מענאי ארז אלו.

הידות

ללורך יליבות העמודים התקינו מלמטה אדנים העשויים מכסף כי כפי הידוע משקל הכסף כבד ממשקל העץ וע"י הנחת דבר כבד בבסיס הקרשים מהווים בסיס חזק לקרשים.

חוץ מחלי טפח זה היו כל השיעורין 3-1/4 טפח

הטבעות

מעל הקרשים היו טבעות שבהם חיברו את הקרשים זה לזה בכל קשר היו שני חריצים ובחריץ זה הכניסו את הטבעות ובין טבעת לטבעת היה מקום פנוי.

הסינין

בברייתא במלאכת המשכן מבואר שבכל קרש היו שני יתדות עץ שבנו מן הקרש יתד אחד בחלק העליון ויתד אחד בחלק התחתון של הקרש, ובקרש הסמוך לו עשו 2 חריטות וכשחיברו את הקרשים הכניסו את הסינין לתוך השקעים.

גודל המשכן

לפני שאנו נוגשים לחשב את גודל המשכן אנו צריכים לזכור שני כללים:

- הקרש רוחב 1/2 אמה.
- הקרש עבה 1 אמה.
- א) במשכן בלד דרום היו 20 קרשים, וכן בלד לפון.
- ב) בלד מערב היו 8 קרשים.
- ג) הקיר המערבי נשען על הקירות של דרום ולפון.

כעת נחשב את הלב החיצוני של לפון ודרום:

$$31 = (21 \text{ י' ג'י המצרי'}) + 1 + 30 = (רוחב הקרש) \times 1 \frac{1}{2} * 20 \text{ (ע'ה'א.)}$$

א"כ הקיר החיצוני והדרומי והלפוני היו 31 אמות אבל מבפנים היו רק 30 מכיון שצריך להפחית את עובי המערבי.

בריח התיכון: 31. בריח הרגיל: 15 1/2

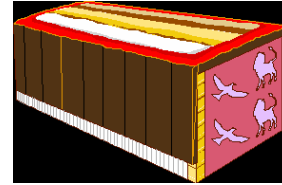
ובקיר המערבי:

בריח התיכון - 12, בריח הרגיל - 6

בתרגום יונתן מבואר שהבריח התיכון היה לכל הג' קורות והיה מאילן

של אברהם אבינו והיה נס שנכנס מעלמנו וכשפירקו המשכן היה יולא מעלמנו.

ולפי"ז אורך הצריח הוא: $31+31+12=74$

היריעות

יריעות המשכן

הטעם שנקראו בשם יריעות המשכן הוא שהיות ויריעות הללו לא נראו מבחוץ משום שעליו היו יריעות העיזים ונראו רק למי שנכנס לתוך המשכן לכך נקראו יריעות המשכן.

החוטים

החוטים (לפי רוב השיטות) נעשו מארבעה סוגים: (1 תכלת 2) ארגמן (3 תולעת שני 4) שש

צברייתא במלכת המשכן מלאנו ב' שיטות, לדעת ר' נחמיה היה כל חוט מ-8 חוטים דקים וביחד שזרו אותם. נמלא שבכל חוט יש ל"ב חוטים (32 חוטים), ולדעת חכמים כל חוט כפול 6, א"כ ביחד היו 24 חוטים, וצברייתא דמסכת מידות יש מחלוקת אחרת לדעת ת"ק היה כל חוט מ-4 חוטים וביחד היו 16 חוטים. וכן סליק ליה לרבי יוסי אלא לשיטתו בכל פלג מוספים חוט דק של זהב ולשיטתו היו 20 חוטים.

בריייתא דמלאכת המשכן	ת"ק - 32 ר"נ - 24	בריייתא דמידות	ת"ק - 16 ר"י - 20
----------------------	----------------------	----------------	----------------------

ציור היריעות

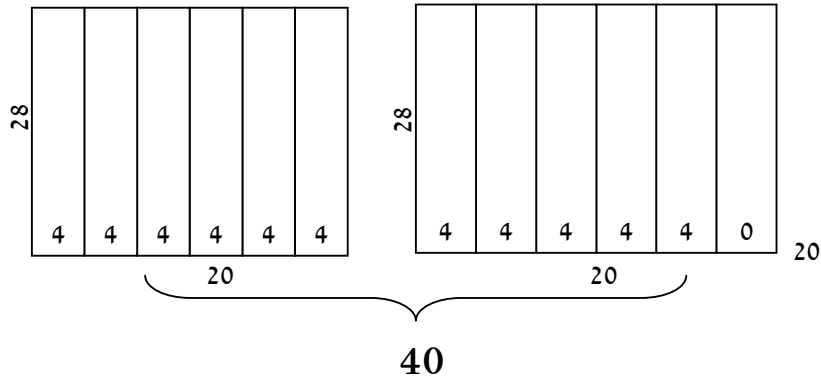
בפסוק מבואר שהיה ע"ג היריעות כרובים מעשה חושב ומבאר החוס' שמעשה רוקם ומעשה חושב הם דברים שונים, וכן מבואר ביומא (ד' ע"ב ע"ב) וכן ברש"י צפרשה והיינו מעשה חושב - תוך כדי אריגה, מעשה רוקם - יור הכרובים מתחבר אח"כ.

חיבור היריעות

כל יריעה היתה רוחב - 4 אמות, אורך - 28 אמה. והיו 10 יריעות וחיברו 5 יריעות זו לזו על ידי תפירה ונקרא (כל קבוצה) בשם "מחברת".

מחברת ב'

מחברת א'

הלולאות והקרסים

בקצה החוברת עשו 50 לולאות תכלת העשו בצורה כזו: וחיברו אותן על ידי תפירה וכן בקצה המחברת השני נמלא שביחד היו 100 לולאות בתוך הלולאות הכניסו קרסים שהיו בצורה כזו: וע"י זה חיברו את שתי המחברות.

ביטוי המשכן

כזכור במשכן היו בכל לפון ודרום 20 קרסים שהם שלשים אמה ובנוסף

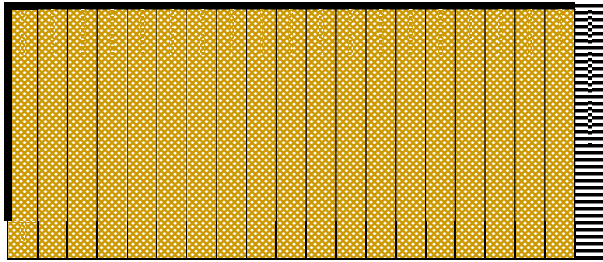
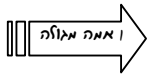
קונטרס משכן וכליו

לפי הגמ' שבת לא היו היריעות מכסות את עמודי המזרח.

לפי ר' יהודה

31 אמות

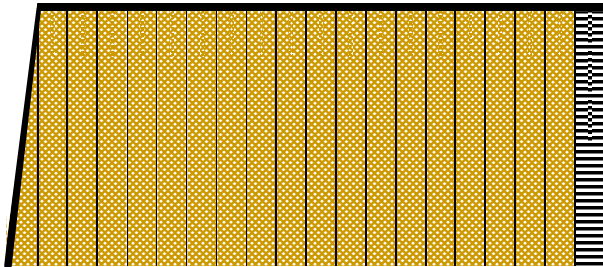
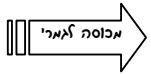
9 אמות

לפי ר' נחמיה

30 אמות

10 אמות

קונטרס משכן וכליו

הקיר המערבי 1 אמה, כלל מערב 8 קרשים שהם שנים עשרה אמה. רוחב המשכן מבחוץ לר' נחמיה אורך המשכן רק 30 מכיון שקיר המערבי מלמעלה לא היה אמה רק רוחב אלכע, וכן ברוחב לא היו 12 אמות כי אם 10 אמה.

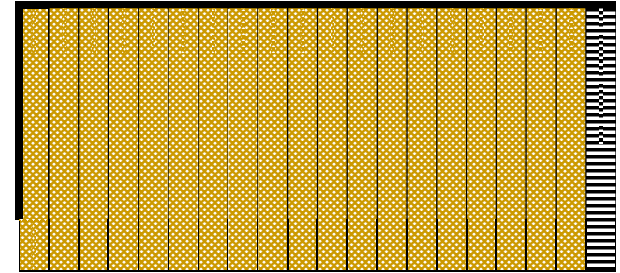
ביסודי אורך המשכן

במזרח היו ג"כ עמודים שעליהם עמדו הפרוכת. לפי הברייתא דלאכת המשכן היו היריעות מכסות את עמודי המזרח

לפי ר' יהודה

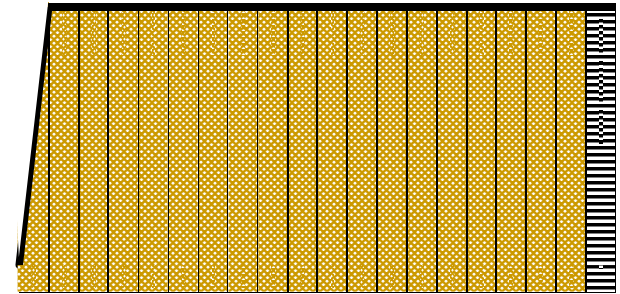
32 אמות

8 אמות

לפי ר' נחמיה

9 אמות

קונטרס משכן וכליו

ביסוי היריעות לאורך המשכן

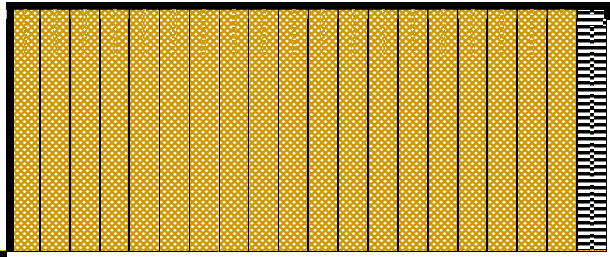
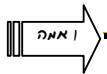
לפי הגמ' לשבת היו היריעות מכסים אמה בעמודי המזרח.

לפי ר' יהודה

32 אמות

1 אמה

10 אמות

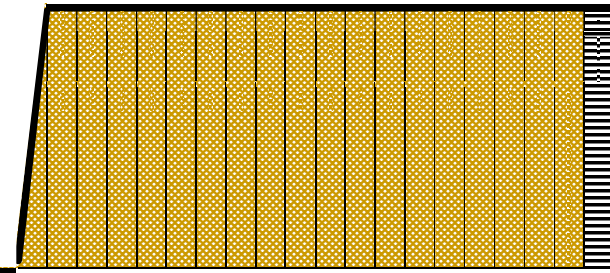

לפי ר' נחמיה

32 אמות

1 אמה

10 אמות

ט

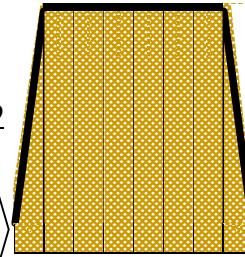
קונטרס משכן וכליו

ביסוי רוחב המשכן

לפי ר' נחמיה

10 אמות

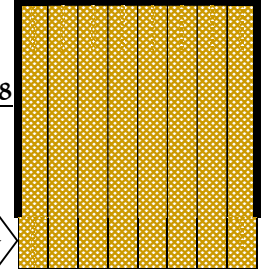
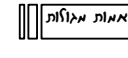
9 אמות

לפי ר' יהודה

12 אמות

8 אמות

יריעות עיזים

היריעות נעשו מעור של עיזים בלבד. את היריעות הללו עשו רק מבחוץ אורך היריעה 30 אמה ורחבה 4 (כמו יריעות המשכן). עוד שינוי היה במה שהיו 11 יריעות.

רוחב	אורך לאחר חיבור כל היריעות	
28	40	יריעות המשכן
30	44	יריעות עיזים

י

קונטרס משכן וכליו

ביסו היריעות לרוחבו של המשכן

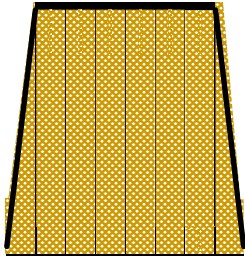
לפי ר' נחמיה

לפי ר' יהודה

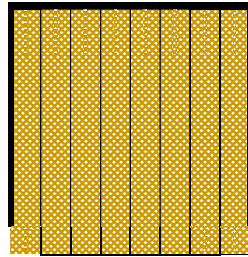
10 אמות

12 אמות

10 אמות

9 אמות
אמה 1
אמה 1

נמצא = שלפי רבי יאזיה באורכו היה אמה מגולה (וראו רק אה האדנים) ובמערכו לפי הגמ' דשבת היה מכוסה עד למטה, ואמה על הריאפה. ולפי הברייתא דמלאכת המשכן לא היה על הריאפה.

ולפי רבי נחמיה באורכו היה מכוסה עד למטה. ובמערכו לפי הגמ' דשבת היה מכוסה עד למטה, ושתי אמות על הריאפה. ולפי הברייתא דמלאכת המשכן היה רק אמה על הריאפה.

הפרכת והמסך

בין קודש הקדשים לאהל מועד היה פרכת וביאור שם פרכת מבאר רש"י שהוא דבר המבדיל בין מקום למקום שפתח האוהל מועד היה גם כן פרכת אבל אינו נקרא בשם פרכת אלא בשם מסך. והטעם כי מסך היינו הגנה ופרכת זו היא הגנה מפני החוץ.

קונטרס משכן וכליו

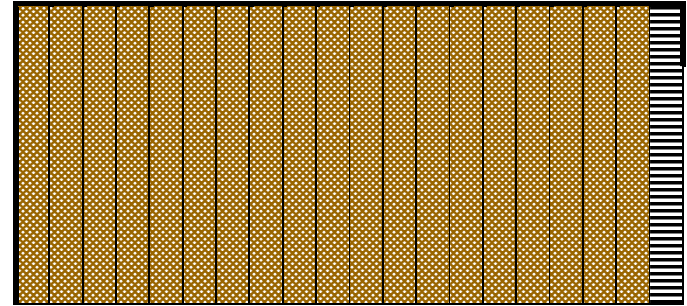
לפי הברייתא דמלאכת המשכן היו היריעות מכסים שתי אמה בעמודי המזרח.

לפי ר' יהודה

2 אמה

32 אמות

10 אמות

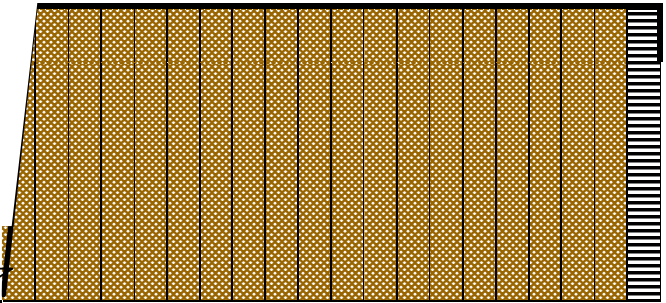

לפי ר' נחמיה

2 אמה

32 אמות

1 אמה

העמודים

הפרוכת היה עומד ע"ג עמודים בראש העמוד היה זו כזה: _____
ואת הכלונס הכניחו על הוו.

סדר הכלים שבתוך המשכן

השולחן משוך מן הכותל הצפוני 1/2 אמה ומנורה משוכה מן הכותל הדרומי 2 1/2 אמה והמזבח נתון כנגד האויר שבין שולחן למנורה משוך כלפי מזרח וכולם נהונים בחצי ולפנים.

החצר

חצר המשכן היה 50 אמה על 100 אמה.

קלעי החצר

מסביב לחצר המשכן עשו וילון שהיה כעין קלעים שהם נקבים נקבים והיה צלד לפון 20 עמודים וצלד דרום 20 עמודים ובמזרח כולל המסך 10 ובמערב 10 וביחד היו 60 עמודים, כל עמוד היה רוחב אמה על אמה ובין עמוד לעמוד היה אויר 4 אמה.

עמודי החצר

עמודי החצר היו אמה על אמה ומסביב להם היו כעין חגורות מזהב הנקראים חישוקים ורש"י מבאר שאינו יודע כמה חגורות היו.

האדנים

גובה האדנים אמה וברוחבם לדעת המעשה חושב ג"כ אמה ולדעת הפנים יפות יותר מאמה.

חיבור הקלעים לעמודים

בשפת הקלעים היה מחובר פיסת עץ (שרש"י קרא לו קונדס) שהוא 3

טפחים על 6 טפחים ובראש הקונדס היה טבעת את הקונדס חיברו לקלעים ע"י חוטים ואת הטבעת הניחו על גבי העמודים.

בגדי כהונה

האיפוד

1 חוט = 6 שק 1 זהב
1 חוט = 6 ארגמן 1 זהב
1 חוט = 6 תולעת 1 זהב
1 חוט = 6 תכלת 1 זהב

סה"כ 28 חוטים
קלועים בכל חוט

לורת האיפוד היתה כעין סיגר צבל לורת הלבישה היתה הפוכה.

חשב אפודתו

חשב אפודתו היינו החגורה, סדר עשייתו היה שחך כדי אריגת האפוד ארגו ג"כ אותו ואסור לעשות חגורה ואח"כ לחברו.

הכתיפות

הכתיפות נעשו בנפרד ואח"כ חיברו אותם. לדעת רש"י היו החגורות מהחלק התחתון עד למעלה, ולדעת הרשב"ם צלד האחורי היה מלבד.

אבני שזחם

ע"ג הכתיפות למעלה היה קבועות שתי אבנים שהיו מסוג שזחם ועליהם חרוט שמות שבטי ישראל, בסדר שמות השבטים מלאנו 3 שיטות:

קונטרס משכן וכליו

7. כסדר עמדם בהר גריזים.

<u>אבן א'</u>	<u>אבן ב'</u>
שמעון	ראובן
לוי	7
יהודה	אשר
יששכר	זבולון
יוסף	17
בנימין	נפתלי

המשבעות

לפי רש"י היתה כעין גומא שהאבן נכנסה בתוכה ומסובבת אותה מכל רוחותיה, אבל לדעת הרמב"ן סביב המשבצות התרוממו ג' מתכות שהחזיקו בחזקה את האבנים.

הטבעות

בחושן למעלה ב' טבעות כלפי חוץ ולמטה בחלק הפנימי עוד שתי טבעות והיו מחוברות לב' טבעות שהיו מאחור.

השרשרות

כדי לחבר את החושן לאבני שוהם הכניסו שרשראות לתוך טבעות החושן. רש"י מפרש שהשרשרות לא היו עשויים טבעות אלא חוטים קלועים של זהב.

חיבור החושן למטה

מהטבעות התומכות של החושן השחילו חוט תכלת וחיברו אותו על הטבעות המקבילות שבתיפות האיפוד.

קונטרס משכן וכליו

א. שיטת רש"י סדר שנוולדו

<u>אבן א'</u>	<u>אבן ב'</u>
ראובן	7
שמעון	אשר
לוי	יששכר
יהודה	זבולון
17	יוסף
נפתלי	בנימין

3. צברייתא דמס' סוטה שיטה א' מבואר ג"כ כמו רש"י פרט ליהודה שהיה מלך.

<u>אבן א'</u>	<u>אבן ב'</u>
יהודה	7
ראובן	אשר
שמעון	יששכר
לוי	זבולון
17	יוסף
נפתלי	בנימין

ג. שיטה ב' בסוטה כדרך שנזכרו בחומש שמות.

<u>אבן א'</u>	<u>אבן ב'</u>
ראובן	בנימין
שמעון	17
לוי	נפתלי
יהודה	7
יששכר	אשר
זבולון	יוסף

אורים ותומים

בחוד כפל החושן הכניסו גם המפורש וכל פעם שמלך ראה להישאל בה' שאל באורים ותומים.

המעיל

ארת המעיל היה כעין חלוק ועשוי כולו תכלת, לדעת הראב"ד היו לו בתי ידים (שרוולים).

שולי המעיל

בשולי המעיל תלו פעמונים ורימונים, הפעמונים עשויים מזהב והרימונים מתכלת וארגמן תולעת שני ושש.

הציץ

הציץ הינו עשוי כעין טם של כסף רחב שני אלבעות ואורך מאוון לאוון וכתוב עליו קודש לה'.

הכתונת

הכתונת היה כמו המעיל אלא עשוי משש והיה לובש אותו על בשרו ממש.

המצנפת

כעין כובע על הראש שהכ"ג היה מלבישו על ראשו והיה עשוי משש.

אבנט

האבנט היה עשוי מתכלת ארגמן תולעת שני ובשיטה מקובלת מבואר שהיה סובבו בו ל"ב פעמים את גופו.

המכנסים

המכנסים היו עשויים משש והיו מגיעים רק עד לברכים.

סיכום הבגדים

כהן הדיוט: אבנט מכנסים כתונת מצנפת/מגבעת
כהן גדול מוסף: אפוד מעיל חושן ציץ

כהן הדיוט

אבנט

אבנט מכנסים

כתונת מגבעת

כהן גדול

אבנט

אבנט מכנסים כתונת

מצנפת אפוד מעיל חושן ציץ

החושן

החושן היה פיסת בד העשוי באותה חומר שעמה עשו את האפוד גדול החושן היה חצי אמה על אמה ולאחר שקיפלו אותה היה חצי אמה על חצי אמה על החושן הניחו את המשבצות זהב כמו בכתיפות האפוד אלא שהיו זה 12 סוגי אבנים וחרוט ה שמות שבטי ישראל וביומא (דף ע"ג ע"ב) מבואר שבנוסף לשמות שבטי ישראל היה כתוב "אברהם יצחק יעקב" שבטי ישרון וסדר הכתיבה מבואר בחזקוני שהיה בסדר זה כדי שלכל אבן יהיו 6 אותיות.

קונטרס משכן וכליו

סדר השאלה באורים ותומים

הכהן היה עומד בקודש הקדשים וידים כלי מעלה, והמלך שואל.